

A zalavári bazilika

2009 május 27. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 1

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Google Maps

Régmúltunk históriájának, m?vészet- és egyháztörténetének izgalmas kérdése: vajon mit találtak honfoglaló ?seink a Kárpát-medencében, milyen szakrális épületeket – úgymond vallási „infrastruktúrát” – vettek használatba áttérésükkor az új hitre? Mostanában, amikor bámulatosan burjánzik a plurális ?történet „tudománya”, különösen fontos dokumentumnak számít egy-egy megbízható forrás alapján datálható, szemmel látható, másokkal egybevethet? építészeti emlék. Ilyen például a Zalavár község határában lév? keresztény bazilika, amely bizonyosan évtizedek óta megvolt, amikor Árpád vezér serege megérkezett a Vereckei-hágóra.
A rómaiak pannon provinciájának kiürítése és a honfoglalás között eltelt fél évezred alatt a Kárpát-medencében nincs nyoma történetileg folyamatos hatalmi, intézményi, társadalmi életnek, az egymásra rétegz?dött temetkezések tucatnyi nép itt voltáról tanúskodnak. A magyarok el?deinek is tekintett harcias avarokat a frankok a VIII. század végén el?zték a Dunántúlról, nyomukban a jámborabb szlávok rendezték be h?bérbirtokukat a Zala mocsaras tóvidékének szigetein. Német Lajos frank király vazallusa, a keresztény Pribina a 800-as évek közepén építette fel fejedelmi várát, Mosaburgot, amely egyházi központként is m?ködött.
A Zalavárról Zalaszabarra vezet? országúton, miel?tt elérjük a tóvá szélesed? Kis-Zala töltését, alig észrevehet? táblácska jelzi a Récéskút-szigeten lév? m?emléket. A nádas-füzesben oda vezet? gyalogúton tízperces versenyt futunk a vérszívó szúnyogokkal és bögölyökkel, míg a napsütötte tisztáshoz érünk. A látvány leny?göz? és lélekemel?: a harsogó zöld f?ben másfél méteres magasságban egy román kori bazilika k?falai és pillértövei állnak. A keletelt tengely? épület szélessége 12, hossza 20 méter, a f?hajó szélessége kétszerese a mellékhajókénak. Az egy vonalban végz?d? három, félköríves szentélyapszist kívülr?l egyenes végfal zárja le. A nyugati el?csarnok déli sarkán egy torony alapja látható, és itt volt valaha a keresztel?kút is. Az épület leginkább a korabeli dalmáciai, itáliai bazilikákkal rokonítható.
A 871-ben Salzburgban íródott Conversio Bagvariorum et Carantanorum szerint az érsekség misszós területének számító Dunántúlon 847-ben építette fel Mosaburgot – magyarul: Mocsárvárat – Pribina herceg. Az er?dítmény Mária-templomát 850-ben szentelte fel Liupram salzburgi érsek. Emellett még két templom épült Zalavár térségében: Szent Adorján mártír ereklyéinek ?rzésére és Keresztel? Szent János tiszteletére. Ez utóbbiak egyike a szóban forgó bazilika, amelynek alapjait 1946-ban találták meg. Régészeti kutatása 1963-ig folytatódott.
Szent István király a Várszigeten talált épületeket a bencés rendnek adományozta, és apátságot alapított számukra. Az államalapító ezt a helyet jelölte ki a királyi vármegye központjául. A récéskúti templomon is láthatók XI. századi építkezés nyomai. A török vész idején a végvári rendszerhez tartozó Zalavárat, amelyet G. Turco olasz hadmérnök felvételi rajzáról ismerünk, 1702-ben császári rendeletre robbantották fel. 1938-ban, a Szent István-év alkalmából Zala megye közgy?lése emlékoszlopot állított az apátság helyén, a közelmúltban a szláv egyház épített kápolnát Szent Cirill és Metód emlékére. Végül is: a történet valamennyi szerepl?je ugyanazt a hitet vallotta.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló